

žalobcem tvrzena. Právem poukazuje odvolání na tvrzené zavinění žalovaných, v kterémžto směru liší se zažalovaný nárok od nároku na náhradu škody zvěří podle honebního zákona, kde zavinění z pravidla ani není třeba (§ 68 písm. b) mor. honeb. zák.). Nelze ovšem přisvědčiti odvolání pokud tvrdí, že nebylo zjištěno, že se škoda stala jinými zvířaty, než zvěří. To nebylo třeba zjišťovati, protože žalobce tvrdil v žalobě výslovně, že škodu způsobila divoká zvěř, hlavně zajíci, což nebylo popřeno, a následkem tohoto tvrzení učiněna námitka nepřípustnosti pořadu práva. Žalobce nemůže býti nucen, by se v tomto případě, když byla škoda v ohražené zahradě způsobena zvěří, domáhal náhrady škody podle § 74 mor. honeb. zák. nejdříve na majitelích honitby před rozhodčím soudem podle § 78 téhož zákona, pak-li škoda vznikla ze zavinění třetích osob, jak se podle tvrzení žalobce prý stalo v tomto případě. Proto třeba zabývatí se s otázkou tohoto zavinění a třeba provéstí nejen důkazy žalobcem nabízené, nýbrž i zabývatí se s důvody a důkazy vyviňovacími. Mylný jest názor prvního soudu, odvolává-li se na ustanovení § 71 téhož zákona. Prvý soud přehlédl, že se toto zákonné ustanovení vztahuje a odvolává na § 68 písm. a) téhož zákona, t. j. na škody způsobené lovci samými, nikoliv na odstavec druhý, t. j. na škodu způsobenou zvěří, pokud nejde o zvěř uniknuvší z obory. Proto jest nesprávné stanovisko prvního soudu, opírající se o právě uvedenou normu, že se žalobce má držeti majitele honitby P-a. To by bylo správné jen v případě náhrady škody podle § 68 a) téhož zákona, ale o takový případ tu nejde. Protože se první soud pro toto své vadné právní posouzení nezabýval s ostatními tvrzeními žalobce, zejména s otázkou zavinění škody podle obč. zákona ani s vyviňovacími námitkami strany žalované a neprovedl důkazy po této stránce nabízené, jest řízení kusé ve smyslu § 496 c. ř. s., následkem čehož odvolací soud nemůže spor bezpečně prozkoumati ve věci samé, zejména, protože nejsou zjištěny podstatné náležitosti potřebné k rozřešení sporu.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odvolací soud právem vyhověl odvolání a své rozhodnutí správně odůvodnil. Proto se na jeho důvody odkazuje. K vývodům rekursu se podotýká, že jest nerozhodno, zda za škodu ručí majitel honitby vedle toho, kdo ji zavinil svým jednáním neb opomenutím — jak je v tomto sporu o žalovaných tvrzeno.

Čís. 11489.

Právní povaha promesního obchodu podle zákona ze dne 7. listopadu 1862, čís. 85 ř. zák.

Prodej výherních listů státních stavebních losů není promesním obchodem.

Výherní listy státních stavebních losů jsou skutečnými částmi losů, opravňujícími k účasti na výherních tazích podle herního plánu, stanoveného vládním nařízením čis. 165/1921 sb. z. a n. a mohou býti prodávány i na splátky, ovšem šetříc příslušných zákonných předpisů.

(Rozh. ze dne 18. března 1932, Rv II 42/31.)

Žalovaná společnost prodala žalobcům 54 výherních listů dílčích státních stavebních losů na splátky. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalované společnosti vrácení zapravených splátek, tvrdíce, že smlouva byla neplatná podle § 1 zákona ze dne 30. června 1878, čis. 90 ř. zák. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Oprávněná jest výtka odvolatelů, že první soud věc po stránce právní posoudil mylně, uznáv, že tu nelze použítí § 1 zákona ze dne 30. června 1878, čis. 90 ř. zák. Podle tohoto ustanovení zákona jest zakázán prodej naděje na výhru státních neb jiných losů na splátky. Že státní stavební los jest losem podle cit. § 1, o tom nelze pochybovati, a je-li los tažen v uměřovacím tažení, takže zůstane jen výherní list, nemá tento výherní list jiný význam a jinou cenu, než že s ním jest spojena výhradně naděje na výhru, která se jediné takovým výherním listem prodává a kupuje. Jde tu o obchod promesní, na čemž nemění nic okolnost, že se prodej netýká jen naděje na výhru jednoho tahu, nýbrž, že jde o veškeré tahy, týkající se jednotlivých losů. Jde tu o smlouvu podle § 1 cit. zák. zakázanou, a poněvadž žalobci zaplatili zažalovaný peníz na neplatnou smlouvu, jest žalobní žádost oprávněna.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolatelka právem vytýká odvolacímu soudu, že posoudil věc nesprávně po stránce právní (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), uznáv, že prodej výherních listů státních stavebních losů jest obchodem promesním a že proto, an se prodej stal na splátky, jde o smlouvu podle § 1 zákona ze dne 30. června 1878, čis. 90 ř. zák. zakázanou a neplatnou. Promesním obchodem, dovoleným podle zákona ze dne 7. listopadu 1862, čis. 85 ř. zák., se rozumí prodej celé naděje na výhru určitého tuzemského losu pro určitý jednotlivý tah. Zákon dovoluje takový prodej jen vlastníkům losů, kteří bydlí v tuzemsku, a stanoví jako podmínku platnosti prodeje, že o něm musí býti zřízena listina (promesa) na předepsaném kolkovaném blanketu. V § 1 zákona ze dne 30. června 1878, čis. 90 ř. zák., bylo dále na ochranu kupujících stanoveno, že se zapovídá promesní obchod na splátky nebo v ten způsob, že úplata jest zcela nebo z části spojena s jiným splátkovým obchodem. Promesní obchod je tudíž v podstatě t. zv. podloterie (Afterlotterie, Sousloterie). Vydatel promesy (zároveň vlastník losu) prodává jen své herní právo, plynoucí z určitého losu a omezené na určitý jednotlivý tah, nikoli naději na výhru losu pro všechny tahy, která tvoří vlastní podstatu losu

samého (jeho výherního listu), jsouc pro obchod určena loterním podnikatelem. Kupitel promises nenabývá z ní vůbec nároku proti loternímu podnikateli, nýbrž získává jen proti vydateli promises jako svému spolusmluvníku smluvní nárok, by mu tento vydal na los připadlou výhru nebo přenechal tažený los za doplatek jeho smluvené ceny. Výherní listy československých státních stavebních losů, vydaných podle zákona ze dne 11. března 1921, čís. 100 sb. z. a n. a vládního nařízení ze dne 7. dubna 1921, čís. 165 sb. z. a n., mají však právní povahu zásadně a podstatně jinou, než t. zv. promises, jak vysvitne z dalšího výkladu. Ve čtvrté hlavě zákona o stavebním ruchu ze dne 11. března 1921, čís. 100 sb. z. a n. byla vláda zmocněna, by opatřila pro podporu stavebního ruchu kapitál do 1 miliardy Kč losovou výpůjčkou (§ 23). Dlužný kapitál bude umořen ve 25 letech tím způsobem, že bude každoročně (počínajíc dnem 1. února 1922) vylosována část losů tahy umořovacími podle umořovacího plánu. Doručitelům takto tažených losů bude vyplacena jmenovitá hodnota a úroková premie 2% této hodnoty za každý rok, počínajíc rokem 1922 až do roku tahu, rok tento v to počítaje. Kromě tahů umořovacích budou se konati zvláštní tahy výherní, jichž se zúčastní i losy vylosované v tazích umořovacích (§ 25). Stanoviti způsob emise losů, umořovací a herní plán, bylo vyhraženo vládnímu nařízení (§ 28 odst. 1). Ve vládním nařízení ze dne 7. dubna 1921, čís. 165 sb. z. a n. bylo stanoveno, že los se skládá z listu obligačního a listu výherního (§ 2), že jmenovitá hodnota losu taženého v tahu umořovacím bude vyplacena s 2% premií doručiteli obligačního listu, že majitel taženého losu při tom podrží výherní list, kterým se účastní příštích tahů výherních (§ 3), a že se výhra, která připadne na los tažený v tazích výherních, vyplatí tomu, kdo předloží výherní list, který při umořovacím tahu podržel (§ 4 odst. 2). Z těchto ustanovení plyne nepochybně, že výherní listy československých státních stavebních losů nejsou ani promisesi, jak se domníval odvolací soud, ani cennými papíry svého druhu, jak mínil první soud, nýbrž že jsou to skutečné části losů, opravňující k účasti na výherních tazích podle herního plánu, stanoveného vládním nařízením čís. 165/1921 sb. z. a n. Jako samostatné části státních losů mohou tyto výherní listy býti prodávány i na splátky, ovšem šetříc příslušných zákonných předpisů, a pro takový prodej, provozuje-li se po živnostensku, platí zejména předpisy § 2 zákona ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. z. V souzeném případě vyhovovala prodejní listina zákonným předpisům, při čemž se podotýká, že jmenovitá hodnota a datum losu nemusily býti uvedeny v prodejní listině, protože nejsou uvedeny ani na výherním listě samém.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 18. října 1930, Rv II 810/29, jehož se žalobci dovolávají v dovolací odpovědi, se nehodí na souzenou věc, neboť pojednává — stejně jako rozhodnutí čís. 9560 sb. n. s. — o t. zv. výherních společnostech a otázka právní povahy výherních listů státních stavebních losů nebyla v něm vůbec řešena. Z předcházejících úvah plyne, že mezi stranami byla dojednána platná kupní smlouva, takže žalobní nárok na vrácení zaplacené kupní ceny není odůvodněn.